

UNICUM in Utrecht

Ziekenhuizen, gemeenten en thuiszorgorganisaties die op regioniveau afspraken willen maken met huisartsen, hebben een steeds grotere behoefte aan één vertegenwoordigende organisatie die makkelijk aanspreekbaar is. Mede daarom zag eind vorig jaar UNICUM het levenslicht in het zuidoostelijk en -westelijk deel van de provincie Utrecht.

“Sinds kort zijn we voor huisartsen een project over Positieve Gezondheid aan het opzetten in Zuidoost-Utrecht. Ook wordt gewerkt aan een app waarmee zorgverleners in een veilige omgeving de situatie van een patiënt kunnen bespreken nadat deze daarvoor toestemming heeft gegeven. Voorheen was dit soort ambities lastig te realiseren. De afzonderlijke huisartsenorganisaties beschikten hiervoor over onvoldoende organisatiekracht en financiële middelen. Het zou bijvoorbeeld veel vrije tijd hebben gevergd van een aantal huisartsen om vorm te geven aan een initiatief als Positieve Gezondheid. Met onze nieuwe, grotere organisatie kunnen we hiervoor een beroep doen op een professioneel bureau.” Aan het woord is Niels Harkink. Behalve huisarts te Zeist is hij bestuurder van UNICUM Huisartsenzorg Coöperatie Zuidoost-Utrecht. Evenals een andere coöperatie – UNICUM Zuidwest-Utrecht – is die aandeelhouder van een fonkelnieuwe ondersteuningsorganisatie voor huisartsen: UNICUM BV. ‘Zuidoost’ is een smelting van huisartsenvereniging Zuidoost-Utrecht (HV ZOU), Huisartsen Coöperatie Zeist én PreventZorg, althans de regio Zuidoost-Utrecht daarvan. De collega’s van het vroegere PreventZorg in Zuidwest-Utrecht zijn verenigd binnen UNICUM Huisartsenzorg Coöperatie Zuidwest-Utrecht.

Eén gezicht

“We willen graag sterker en slagvaardiger worden door gezamenlijk op te trekken. En daarbij is het belangrijk vanuit

één organisatie te worden ondersteund.” Die wens, in 2013 *en masse* geventileerd tijdens een symposium voor huisartsen in Zuidoost-Utrecht, kan achteraf worden beschouwd als een van de aanzetten tot wat nu UNICUM is. “Destijds speelde bijvoorbeeld dat een aantal vormen van zorgfinanciering, onder meer voor de jeugd-GGZ, in de toekomst via gemeenten zou verlopen”, herinnert Harkink zich. “Het leek de huisartsen wenselijk dat zij op regionaal niveau met één gezicht naar buiten konden treden en dat

Eén regionaal aanspreekpunt voor iedereen die huisartsen wil benaderen

de gemeenten één aanspreekpunt zouden hebben in de vorm van een grotere ondersteunende huisartsenorganisatie.”

Invloed uitoefenen

Hans Erik van Helsdingen is directeur Bedrijfsvoering UNICUM BV. Hij zegt: “Ook bij onder meer PreventZorg, waar ik destijds werkzaam was, vingen we steeds vaker dit soort signalen van huisartsen op. Terecht. Willen huisartsen hun (regie)rol in de eerste lijn kunnen vervullen en behouden én invloed uitoefenen op ontwikkelingen in hun werkgebied, dan is het essentieel dat zij zich regionaal goed organiseren. Zij moeten als ‘collectief’ aanspreekbaar zijn voor

netwerkpartijen in het domein van cure, care en sociaal domein. Ziekenhuizen, gemeenten en thuiszorgorganisaties hebben behoefte aan aanspreekbare huisartsenorganisaties om afspraken te maken op regioniveau. Deze organisaties kunnen huisartsenpraktijken vervolgens ook faciliteren om naar de afspraken te handelen in het zorgnetwerk. Dit alles is ook wenselijk met het oog op de nieuwe betaaltitels Organisatie & Infrastructuur (O&I) per 1 januari 2018. Onze preferente verzekeraar – Zilveren Kruis – heeft eveneens laten weten de totstandkoming en doelstellingen van UNICUM belangrijk te vinden.”

Versnippering belemmerend

Harkink voegt toe dat versnippering van het regionale zorgveld innovaties en regionale samenwerking belemmert. “Huisartsenverenigingen, zorggroepen, huisartsenposten en overige organisaties richten zich vaak op de ondersteuning van deelaspecten van de huisartsenzorg. Stuk voor stuk varen ze hun eigen koers en hebben ze een eigen bestuur en organisatiestructuur. De regie van huisartsen over het beleid is dikwijls beperkt. Het schort aan één duidelijk aanspreekpunt voor zowel de huisartsen als voor externe partijen.” Van Helsdingen vertelt dat dit in Utrecht in korte tijd is veranderd: “Sinds begin oktober UNICUM van start is gegaan, worden we veel vaker door externe partijen benaderd dan voorheen de drie organisaties samen. Onder andere vanuit de GGZ en door de welzijnscoördinator van gemeenten.”

Willen huisartsen hun (regie) rol in de eerste lijn kunnen vervullen én invloed uitoefenen op ontwikkelingen in hun werkgebied, dan is het essentieel dat zij zich regionaal goed organiseren, vinden UNICUM-bestuurders Hans Erik van Helsdingen (l) en Niels Harkink (r).

Harkink geeft een ander voorbeeld: “Een van de ziekenhuizen in de regio – het Diakonessenhuis – zocht contact met huisartsen voor samenwerking in de eerste lijn, maar kwam steeds terecht bij verschillende partijen die afzonderlijk een deel van de huisartsenbelangen vertegenwoordigden. Nu kan men over bijvoorbeeld de locatie voor een huisartsenpost in gesprek gaan met UNICUM: vertegenwoordiger van 87 huisartsen en tien tot twintig waarnemers in Zuidoost-Utrecht en 43 huisartsen in Zuidwest-Utrecht.”

Zorgagenda bepalen

Waarom valt UNICUM uiteen in Zuidwest- en Zuidoost-Utrecht? Van Helsdingen: “Om regionale accenten te kunnen leggen. Elke regio heeft zijn eigen specifieke patiëntpopulaties. In de ene zijn bijvoorbeeld meer ketenzorgpatiënten of kwetsbare ouderen. Dankzij de keuze voor twee coöperaties binnen UNICUM kan regionale betrokkenheid van huisartsen worden gerealiseerd én kunnen we de regionale zorgagenda

mede bepalen. Beide coöperaties zijn voor vijftig procent aandeelhouder van de BV.”

Leden ‘meenemen’

Het waren huisartsen die destijds opriepen tot een grotere ondersteuningsorganisatie. Blevেন zij even enthousiast nadat de bestaande kleinere partijen er werk van gingen maken? “Ja, maar het is in een dergelijk proces wel essentieel iedereen ‘mee te nemen’”, zegt Van Helsdingen. “Wij hebben Linda Koeslag-Meijer van Gietema Wevers notarissen, die landelijk werkzaam zijn in de eerstelijnszorg, in de arm genomen voor de juridische begeleiding van het fusietraject. Bij elke stap hebben we hierover gecommuniceerd met de achterban en belangrijke stakeholders, bijvoorbeeld tijdens algemene ledenvergaderingen en via nieuwsbrieven. Telkens vroegen we: ‘Begrijpen jullie het?’ en ‘Is dit wat jullie willen?’”

Harkink: “Een proces als dit vergt tijd, regie en geld.” Van Helsdingen: “We zijn er trots op in de betrekkelijk korte tijd

van twee jaar een majeure operatie te hebben uitgevoerd: de verwezenlijking van een huisartsenorganisatie die fungeert als één aanspreekpunt voor iedereen die iets te maken wil hebben met huisartsen.”

Betere gezondheid populatie

UNICUM heeft dit jaar zeven personen in loondienst en doet ook een beroep op externe deskundigen. De organisatie sluit bijvoorbeeld ketenzorgcontracten af, ziet toe op tijdige betaling, verzorgt nascholing en streeft naar betere zorgkwaliteit. Van Helsdingen over het hoofddoel van alle inspanningen: “Hoe beter de ondersteuning van huisartsen en hoe omvangrijker de hoeveelheid data waarop onze adviezen zijn gebaseerd, hoe beter dat is voor de gezondheid van de populatie. Gezamenlijk krijg je bijvoorbeeld nog beter de populatie in beeld, wat kan leiden tot initiatieven op het gebied van zorg en preventie.” <<

Tekst: Gerben Stolk

Foto: Erik Kottier